

Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς

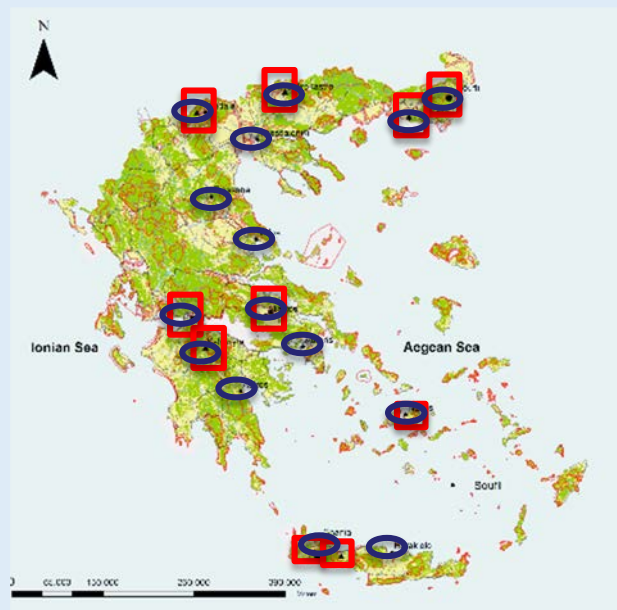
(Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude - LIFE17 NAT/GR/000522)

Προϋπολογισμός: 1.270.000,00 € με 60% συγχρηματοδότηση LIFE (EC / EASME)

Εταίροι:

- Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΜΦΙΚ) - Επικεφαλής Εταίρος
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)
- Πράσινο Ταμείο (ΠΤ)
- Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας (ΙΝΣΠΕΕ)
- ΑΤΕΠΕ διαχείριση οικοσυστημάτων (ΑΤΕΠΕ)

Διάρκεια: 01/09/2018 έως 28/02/2023 = 4.5 έτη

ΙΣΝ SNF ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS FOUNDATION

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

Μουσείο
Φυσικής
Ιστορίας
Κρήτης

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών
Ερευνών Ελλάδας

ΑΤΕΠΕ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Το ζητούμενο:

Διατήρηση

Χειροπτέρων & σημαντικών καταφυγίων
Οικοτόπου 8310 & χαρακτηριστικών ειδών

Το πρόβλημα:

- Απουσία δράσεων διαχείρισης & εφαρμογή νομοθεσίας
- Απουσία παρακολούθησης & έγκαιρης αναφοράς πιέσεων - απειλών
- Πρόχειρη / ευκαιριακή τουριστική αξιοποίηση σπηλαίων
- Όχληση ή / και καταστροφή αποικιών
 - Επισκέπτες (άγνοια, ελλιπής ενημέρωση, βανδαλισμός)
 - Ανασκαφές (άγνοια ευαίσθητων περιόδων & συμπεριφοράς, απουσία διεπιστημονικότητας)
 - Σφράγιση καταφυγίων (απουσία συνεργασίας υπηρεσιών, λανθασμένες προδιαγραφές)
 - Ρύπανση (υδάτων, απορρίμματα σε σπήλαια)

Στόχοι:

Εφαρμογή δράσεων διατήρησης σε **10 περιοχές (Natura 2000)** για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης **δέκα (10) επιλεγμένων ειδών χειροτέρων** (Annexes II - IV 92/43/EEC) και του οικοτόπου των **σπηλαίων** (Habitat 8310, Annex I 92/43/EEC).

1. Βελτίωση, αποκατάσταση και προστασία (A1, A2, C1, C2, C3, D1, D2).
2. Ενδυνάμωση του νομικού πλαισίου (A3, C3)
3. Αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς (A4, C4, D3, E1, E2, E3).
4. Δημιουργία δικτύου εθελοντών και επιστήμη των πολιτών (C4, C5, E).
5. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση (E1, E2).
6. Επίδειξη διαχειριστικών μεθόδων και πρακτικών (A, C, D, E)
7. Προώθηση οικοτουρισμού (E1, E2, E3)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

Μουσείο
Φυσικής
Ιστορίας
Κρήτης

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών
Ερευνών Ελλάδος

ΑΙΕΠΕ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Η ομάδα

Πανεπιστήμιο Κρήτης ΜΦΙΚ

**Ινστιτούτο
Σπηλαιολογικών
Ερευνών Ελλάδας
ΙΝΣΠΕΕ**

Επιστημονική
Επάρκεια
Bat Expert
Cave Expert

Νομοθεσία
Θεσμοθέτηση
Policy / Legislation
experts

**Υπουργείο
Περιβάλλοντος &
Ενέργειας
ΥΠΕΝ**

Προετοιμασία
πρότασης
&
Διαχείριση
προγράμματος
Project Management

Ενημέρωση
ευαισθητοποίηση
Nature
interpretation
experts

Επικοινωνία
Communication
Expert

Πράσινο Ταμείο

ΑΤΕΠΕ Διαχείριση Οικοσυστημάτων

Συγχρηματοδότες:

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE**

**Μουσείο
Φυσικής
Ιστορίας
Κρήτης**

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών
Ερευνών Ελλάδας**

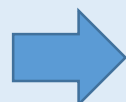

**ΑΤΕΠΕ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ**

Προπαρασκευαστικές Δράσεις και Σχέδια Δράσης

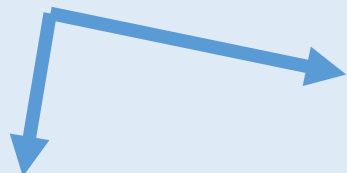
Συλλογή δεδομένων βάσης
Δράσεις A1 και A4

Αρχική κατάσταση

Αποτελεσματικότητα
Δράσεις D2 & D3

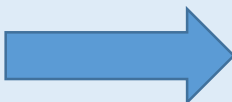

Οπτικοακουστικό υλικό
για Δράσεις E1, E2

Τεχνικές μελέτες A2

Προκηρύξεις

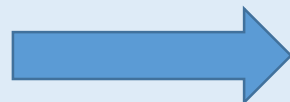
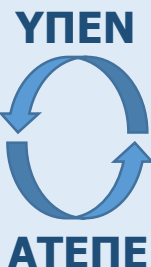

Υλοποίηση C1, C2, C3

Δράση A3
Σχέδια δράσης

ΜΦΙΚ &
ΙΝΣΠΕΕ

Θεσμοθέτηση
έως το 2023

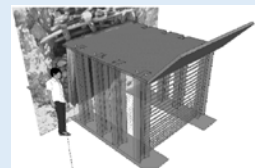
European Multi-Species
Action Plan for all bat
species covered by the
Habitats Directive

Δράσεις διατήρησης C1 & C2

C1. Προστασία, αποκατάσταση και διαχείριση σημαντικών καταφυγίων χειροπτέρων

C2: Εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης και έγκαιρης προειδοποίησης (σπήλαια και αποικίες χειροπτέρων)

**3 – Μόνιμα συστήματα
Σπήλαιο Λιμνών (Καστριά)
Σπήλαιο Πολύφημου (Μαρώνεια)
Σπηλαιοβάθρο (Λουτρά ΠΟΖΑΡ)**

**Prototype – Πρωτότυπο
μικρού κόστους,
αυτόνομο ψηφιακό
σύστημα καταγραφής
X 12 συσκευές**

Δράση C4: Αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς των ενδιαφερόμενων

Πιέσεις / Απειλές => Ανθρώπινες Δραστηριότητες

Ελλιπής ενημέρωση ή άγνοια / αδιαφορία / σπάνια πρόθεση

Αγάπη / μεράκι /
αφιέρωση χρόνου /
χρήματος ...

Ενδιαφερόμενοι: Σπηλαιολόγοι, Σπηλαιολογικές Εταιρείες / ομάδες / σύλλογοι, Διαχειριστές σπηλαίων, Ορειβατικοί Σύλλογοι, Τοπική Αυτοδιοίκηση (Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες, Δήμοι, Κοινότητες, Δημοτικές επιχειρήσεις), Γεωλόγοι, Αρχαιολόγοι και Αρχαιολογικές Υπηρεσίες, Τουριστικές Υπηρεσίες, Επισκέπτες, τοπικός πληθυσμός.

A. Διοργάνωση 16 διημερίδων

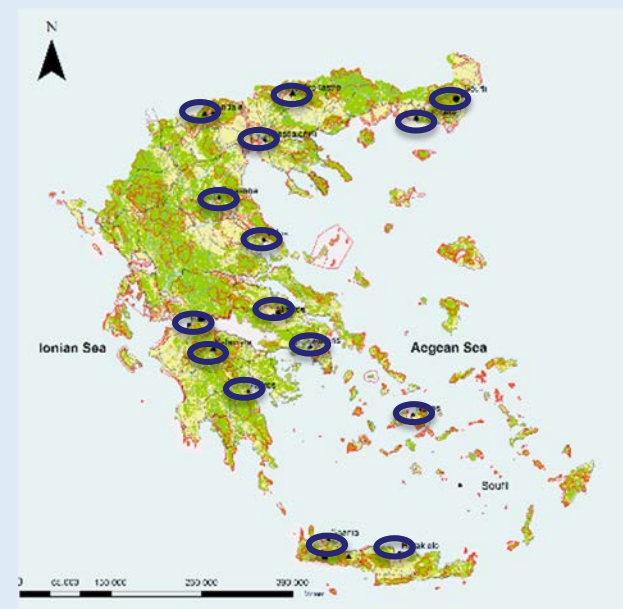
=

παρουσιάσεις, σεμινάρια, θεματικές συζητήσεις, εξορμήσεις πεδίου κτλ.

Με σκοπό:

1. Ενημέρωση (π.χ. είδη, οικότοπος, καθεστώς προστασίας, οικοσυστημικές υπηρεσίες)
2. Κανόνες συμπεριφοράς
3. Ορθές διαχειριστικές πρακτικές
4. Παρουσίαση μεθόδων διατήρησης

- 2 στην Αθήνα
- Θεσσαλονίκη
- Σουφλί (Έβρος)
- Μαρώνεια (Ροδόπη)
- Σιδηρόκαστρο (Σέρρες)
- Αριδαία (Πέλλα)
- Βόλος (Μαγνησία)
- Αλίαρτος (Βοιωτία)
- Καλάβρυτα (Αχαΐα)
- Πάτρα (Αχαΐα)
- Άστρος (Αρκαδία)
- Ηράκλειο (Κρήτη)
- Χανιά (Κρήτη)
- Νάξος (Κυκλάδες)
- Ελασσόνα (Λάρισα)

Δράσεις διατήρησης C3 & C5

C3:
Μικροαποθέματα
σπηλαίων

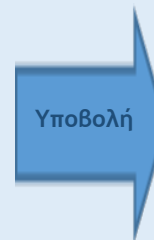

Επιλογή &
τεκμηρίωση “Top 30”

Προετοιμασία
τρόπου σήμανσης

Προετοιμασία
προτάσεων
θεσμοθέτησης ως
ΚΑΖ ή ΠΦΣ

Θεσμοθέτηση
Σήμανση
5 πριν
+5 μετά
...
+ 20 ...

C5: Δημιουργία
δικτύου εθελοντών
για σπήλαια και
χειρόπτερα

Εκπαίδευση -
σεμινάρια

Εφαρμογή
αναφορών
/προβλημάτων

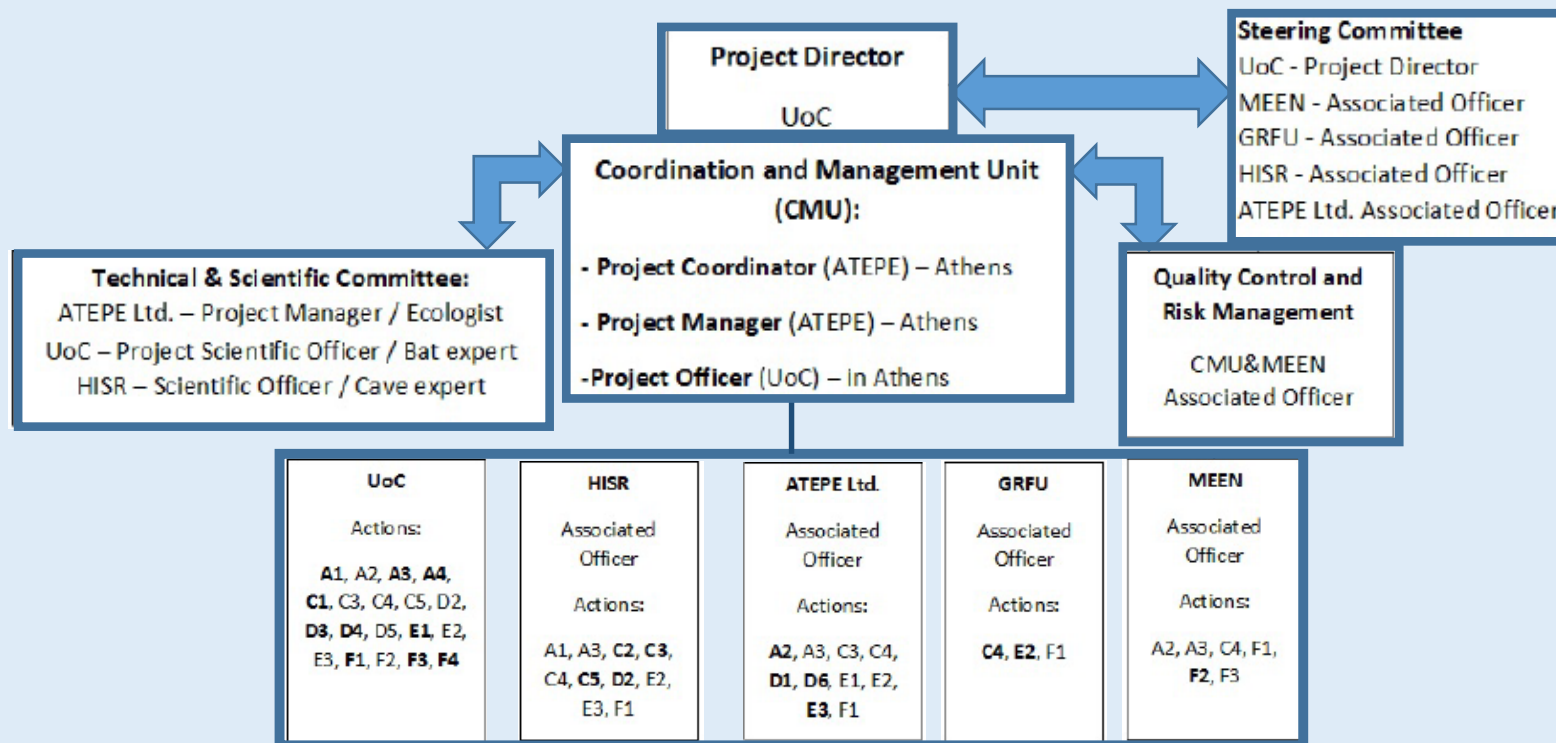

- Αναφορά πιέσεων / απειλών
- Πληροφορίες για σπήλαια & είδη
- Δείγματα – φωτογραφίες – βίντεο
- Δραστηριότητα χρηστών / χάρτης
- 15 - Bat detectors
- 12 – prototype devices (C2)
- ...

Διαχείριση του προγράμματος (F1, F2, F3, F4)

Μορφές ζωής ...

Οι άνθρωποι ...

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

Μουσείο
Φυσικής
Ιστορίας
Κρήτης

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

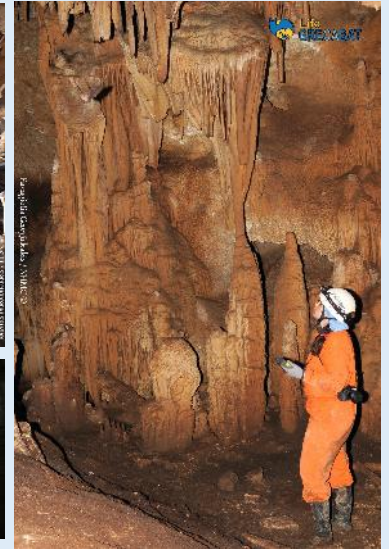
Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών
Ερευνών Ελλάδος

ΑΙΕΠΕ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Οι τόποι...

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

Μουσείο
Φυσικής
Ιστορίας
Κρήτης

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών
Ερευνών Ελλάδος

ΑΙΕΠΕ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Δυσκολίες και τρόποι επίλυσης

Γραφειοκρατία (διαδικασίες δημοσίου)	➔	Περισσότερος χρόνος (safety margin)
Αλλαγές από την πρόταση (1,5 χρόνο μετά)	➔	Βέλτιστη προσαρμογή / τροποποιήσεις
Κοινωνικοοικονομικές συνθήκες	➔	Επιμονή + περισσότερος χρόνος + συνεργασία με υπηρεσίες
Προσδοκίες τοπικών διαχειριστών	➔	Ολοκληρωμένες προτάσεις / συνέργειες / επίλυση προβλημάτων
Ροή χρημάτων και χρονοδιάγραμμα	➔	Ιεράρχηση / συντονισμός / συνέργειες / συγχρηματοδότες
Πρακτικά ή τεχνικά προβλήματα	➔	Συνεργασία με εθελοντές και υποστηρικτές του προγράμματος

Συμβουλές...

- ✓ Συγκεκριμένο & τεκμηριωμένο περιβαλλοντικό πρόβλημα (τεκμηρίωση)
- ✓ Ξεκάθαροι και τεκμηριωμένοι τρόποι αντιμετώπισης (βιβλιογραφία)
- ✓ Επιλογή αποδοτικών μεθόδων με μικρό κόστος (εύκολη επανάληψη & μεταφορά)
- ✓ Ομάδα που καλύπτει όλες τις πλευρές του προγράμματος (εμπειρία συνεργασίας)
- ✓ Εξασφάλιση χρηματοδότησης & ίδιας συμμετοχής (πριν και μετά)
- ✓ Εξασφάλιση διαστημάτων ασφαλείας (+ + χρόνος)
- ✓ Εξασφάλιση συνέχειας των δράσεων (υποστηρικτές / φόρμες A8)

Ευχαριστώ!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών
Ερευνών Ελλάδας

ΑΤΕΠΕ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ